

אנשים שקופים

מסר-לכבד ולשים לב לאנשים השקופים שבינינו

משחקים קוף באמצע- מחליטים עם ה-2 בחוץ שיתעלמו מהקוף. (ניתן לפתח דיון מה הרגישו)

דיבור ובריחה- מבקשים ממישהו לעצום עיניים ולדבר במשך 5 דקות על מה שהוא רוצה. בנתיים כולם קמים בשקט והולכים הצידה / יוצאים. אחרי 5 דקות הוא פותח עיניים ומגלה שהוא לבד. (ניתן לפתח דיון מה הרגישו)

דף עם מלא פרטים מראים להם את זה לכמה דקות ואז שואלים אותם שאלות גם על דברים מסוימים(למשל כמה תפוזים יש על העץ, באיזה צבע המגלשה, באיזה צבע הידית של הדלי של החול, כמה ציפורים יש, איזה תסרוקת יש לילדה שעל הנדנדה, למשפחה נאבד מפתח בגינה, מצאתם אותו?).

לשאל אותם מי זה לדעתם **האנשים השקופים**.

מסר מהמשחקים:

דף עם פרטים- מתי אנחנו שמים לב לאנשים השקופים ולא ממהרים תוך קצת זמן לשים לב לדברים אחרים? האם אנחנו לא היינו רוצים ששימו לב אלינו? קוף באמצע- "האנשים השקופים" עושים את מלאכתם אבל רוב הזמן אנחנו מתעלמים. תכלס, מי אמר תודה לשומר, לנהג, למנקה? דיבור ובריחה- הם עושים את מלאכתם אבל אנחנו הולכים בשקט, בלי להודות.

אנחנו בבית ספר אבל המנקה מרים כיסאות וניירות שלנו. הנהג בכלל צריך לנסוע כי יאחר לבאים אבל הוא מחכה לך כי קמת מאוחר. ולפעמים במקום לומר תודה אנחנו תוקפים- למה פעם אחת הוא לא חיכה? זה התפקיד שלו. למה שאני ארים את הניירות זו העבודה שלו..

אז נכון זו העבודה שלו. אבל גם שלנו. עבודת המידות, על הכרת הטוב. כולנו היינו רוצים שיכבדו אותנו.

צ'ופר- לכתוב על שקף-

שנזכה לשים לב לכל אחד ולכבד גם את האנשים "השקופים" שבינינו.

הרב ליאור אנגלמן

כמעט שלא הבחנתי בה, באותה אישה. היה זה יום שישי, השעה שלוש אחר-הצהריים בקירוב. בדרכי הביתה נכנסתי אל אחת מרשתות המזון לקנות מצרכים אחדים שחסרו לנו לכבודה של שבת. המקום הומה אדם, נחפזים למלא עגלתם מן השפע הגדול, אצים רצים, ממהרים. שעון החול אוזל, החמה שמה פעמיה מערבה ועוד מעט קט השבת תאיר פניה. תורים ארוכים השתרכו לעבר הקופות. ההמתנה ממושכת, מייגעת. עומדים בחוסר מעש. בימות החול מנוחה היא דבר מעייף...

אני מניח כי כל אותה שעה שבה עמדתי עטוף מחשבות סתמיות, אף היא הייתה שם. מן הסתם הייתה שם גם אתמול, גם שלשום. אולי הייתה שם בכל אותן פעמים בהן ערכתי כאן קניות. תחילה לא הבחנתי בה כלל. היא נמנית על הזן הזה של הבריות שאין העין שולטת בהם, לא כל שכן כאשר העין מוקפת מדפים מלאים על גדוניהם במיני פיתוי ומתיקה. במה השתנתה הפעם הזאת שבה נפקחו עיניי וראיתי? נעים היה לי לומר כי כוחי עמד לי להסיר את הלוט מעיניי, אך לא כך היה הדבר. דומה כי זכיתי להבחין בה רק לאחר שראיתי כי האדם שעמד לפניי לא השגיח בה כלל ועיקר. הוא התעלם, אותו האיש, פשוט התעלם, לא עלה על דעתו לשלוח לעברה אף לא מילה קטנה של הכרת תודה, ואולי כלל לא שת לבו לכך שידיה טיפלו ביעילות בשפע המצרכים, אורזת, קושרת ולבסוף מניחה בסדר מופתי בעגלה. והיא... ראיתי בפניה, היא לא ציפתה שיודה לה ולא כאבה את שתיקתו, סוף סוף היא ממלאת את תפקידה...

כמעט השלימה האורזת מלאכתה, אך חפיסת הקמח, שקרע נפער בשוליה, התפזרה לכל עבר, ונתנה סימניה במוצרים שזה עתה ארזה. "סליחה אדוני", היא אמרה, מבטה מבוש, כאילו בה תלויה האשמה, והחלה לנקות את הקמח בכל כוחה. משהו במילה "אדוני" שיצאה מפיה הרעיד את לבי. זו הפעם הראשונה בה שמעתי את המילה הזו מפיה של אישה שהתכוונה למשמעותה הפשוטה, "אדוני". ביקשתי לסייע במלאכתה, אך היא סירבה, ובחלוף כמה רגעים שאריות הקמח נמוגו והאישה מיהרה להביא שקית אחרת מן המדף. משתמה מלאכתה של האורזת, שילם האדון חשבונו לקופאית, נטל את העגלה, והפטיר: "הכול כאן כל כך אטי, עוד מעט שבת, אנשים לא מבינים?!"

קל להן, לעיניים, לעמוד על המוטל עליהן מתוך כישלונם של אחרים, וכיוון שנחמץ לבי לנוכח התעלמותו ממנה, נתתי דעתי עליה.

היא הייתה אישה נמוכת קומה. מהמבטא ניכר שהיא עולה יחסית חדשה. והיא הייתה הרה, מאד הרה... לבושה בסרביל עבודה שעליו חקוק שם מקום עבודתה, ו"לשירותך תמיד" בכתב עגול על סרבילה. מטפחת לבנה מהודקת על ראשה, כמו עונה במקומה לבעל הקמח: "האישה שלראשה אני הדוקה, יודעת היטב כי השבת בפתח, וטוב היה לה להתכונן לבואה בביתה. אך יודע אתה, אם אין קמח, אין... ופיות זעירים ממתנים בביתה".

איני מן האנשים הרגילים בכך, אך הפעם, לאחר שארזה את אשר קניתי, תחבתי ידי לכיסי, והושטתי לה שטר שעלה בידי.

"סליחה, אדון", היא אמרה, "אני לא קופאית, אני פה בשביל לסדר עגלות. אדוני רוצה שאקח לו את העגלה למכונת?" "שילמתי לקופאית. זה עבורך, רק להגיד תודה על עזרתך".

אורו עיניה. היא אחזה בשטר, מיששה אותו בידיה נושאת אליו מבט נוסף כשואלת, "אדוני בטוח?" ואני עונה באותה שפה נטולת מילים: "לא ממש 'אדון', אבל בטוח".

נטלתי עמי את העגלה ופניי אל מגרש החניה, והיא בעקבותיי מבקשת שאניח לה לסייע לי, ואולי רוצה לומר דבר מה. "לא קשה לך העבודה כאן?" חיפשתי דרך לקשור שיחה. היא לא ענתה רק הנידה ראשה וחייכה כאומרת, "ואם קשה, מה תועיל אנחה?" "משלמים בסדר?" ניסיתי שנית, והיא בשלה, חיוך ושתיקה.

סידרנו את השקיות במכונת, הודיתי לה, ובכניסתי למכונת היא הושיטה לעברי שקית קטנה. בתוך השקית זוג משקפיים שקופים. "משקפי מל"ת", היא אמרה, למראה תמיהתי הוסיפה, שנים הרבה חלפו מן היום ההוא, ויש בו, בזמן, מן תכונה שכזו, לתבל מציאות עם דמיון. איני יודע אם סיפור המשקפיים אמת היה, ומכל מקום מעשה שהיה כך היה.

אלמלא פגשתי בה, אותם בוודאי לא הייתי רואה. איני יודע אם המשקפיים הללו הם מציאות או פרי הדמיון, אך אני יודע כי היא אשר העניקה לי אותם. בעזרת המשקפיים לפתע ניתן להבחין בכולם, אפשר לראות את האנשים השקופים. משהרכבתי אותם פתאום הבחנתי בהם, במחתיים הקבלות בסופר; במאבטח הזקן;

בשוטף הכלים הניצב מאחורי הקלעים במסעדה, שאינו זוכה לחיוכים ולתשרים; במטאטא הרחובות שעלה מחבר העמים, שבמהלך עבודתו עדיין חולפות נוסחאות במוחו, זכר לימים אחרים; בקשישה היושבת לבדה ופניה חרושי קמטים; ובתלמיד ההוא, הרגיל למדי, שאינו מבריק אך גם אינו מפריע, ושכל כך בנקל נעלם

מענייני. פתאום התאהבתי בהם, באנשי הצללים, באנשים המכונים בטעות 'פשוטים', ואלמלא הבחנתי בהם, הייתי מאבד עולם מלא.

מה מילה טובה, הכרת תודה, מסוגלת לדעתכן לעשות ולגרום לבן אדם?

כבר שנה שאני עובדת פה. כל יום עומדת על יד הקופה, אורזת, קושרת ומניחה את המוצרים של הלקוחות בעגלה. שנה שלמה שאני עובדת פה ועד היום אף איש לא נתן בי מבט. כבר שנה שאני עובדת פה, כל יום עושה את אותה עבודה קשה, אורזת, מתכופפת לעגלה, עומדת כל היום על הרגליים, ועד היום איש לא אמר מילה טובה, תודה.

אף פעם עד היום. היום לאחר שארזתי לעוד איש עם שם, עם צורה וצבע, את המוצרים, זכיתי לשמוע את המילה שכה ייחלתי לה, את המילה תודה, את החיוך שכולו מכיר תודה. מי שלא נמצא באותו במצב כשלי, לעולם לא יבין מה מילה כזו קטנה, חיוך כזה, שבקושי רואים, יכול לעשות. זכיתי לכינוי "האנשים השקופים", ובאמת התחלתי להאמין בזה שאולי אני חסרת שם, חסרת צורה וצבע. שקופה. היום גיליתי שיש אנשים שכן מסוגלים לראות אותי. לא כל אדם צבעוני יכול לראות אותי, רק אנשים שלא מנהלים את החיים בשבילם ולטובתם, אנשים שמסתכלים על העולם ועל הטוב שבו ויודעים להכיר עליו תודה. אם תתאמצו גם אתם, אולי תצליחו לראות אותי, אותנו. עובדת בסופר, שקופה.